

Plats och tid KS-salen, 2018-09-03 kl. 13:00-14:35

Beslutande

Katarina Jonsson (M), ordförande

Ulrica Johansson (C)

Marie Ekman (S)

Magnus Hammar (M)

Gunvor Kvick (C)

Torbjörn Bergman (M)

Ulla-Britt Hagström (L)

Conny Brännberg (KD), ej § 196 pga jäv

Maria Hjärtqvist (S)

Robert Ciabatti (S)

Roger Almgren (MP)

Philip Segell (M)

Bjarne Medin (S)

Dag Fredriksson (V)

Jerzy Kucier (SD)

Ersättare

Gun Sandelius (M)

Övriga deltagande Karin Grunselius, sekreterare

Tomas Fellbrandt, kommundirektör

Utses att justera Maria Hjärtqvist (S)

Underskrifter

Sekreterare

Paragraf §195/18

Karin Grunselius

Ordförande

Katarina Jonsson (M)

Justerande

Maria Hjärtqvist (S)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Instans Kommunstyrelsen

Paragraf §195/18

Sammanträdesdatum 2018-09-03

Justeringsdatum 2018-09-03

Anslagsdatum 2018-09-04

Överklagningstid
t o m

2018-09-26

Förvaringsplats
för protokollet Skövde Stadshus

Underskrift

Karin Grunselius

KS § 195/18**Remiss Grön infrastruktur Dnr. 500-32159-2015**

KS2018.0343

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	199/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	195/18

Beslut

Kommunstyrelsen besvarar förslaget med följande yttrande.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkanden

Marie Ekman (S), Maria Hjærtqvist (S), Robert Ciabatti (S), Bjarne Medin (S), Dag Fredriksson (V) och Roger Almgren (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till yttrande beslut.

Ulrica Johansson (C), Ulla-Britt Hagström (L) och Conny Brännberg (KD) yrkar bifall Alliansens förslag till yttrande.

Beslutsgången

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Alliansens yttrande.

Votering begärs.

Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång.

Ja-röst för bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till yttrande.

Nej-röst för bifall till Alliansens förslag till yttrande.

Omröstningsresultat

Med 8 röster för bifall till Alliansens förslag till yttrande mot 7 röster för bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till yttrande beslutar kommunstyrelsen att bifalla Alliansens förslag till yttrande.

Följande röstar nej (8 st): Katarina Jonsson (M), Ulrica Johansson (C), Magnus Hammar (M), Gunvor Kvick (C), Torbjörn Bergman (M), Ulla-Britt Hagström (L), Conny Brännberg (KD) och Philip Segell (M).

Följande röstar ja (7 st): Marie Ekman (S), Maria Hjærtqvist (S), Robert Ciabatti (S), Roger Almgren (MP), Bjarne Medin (S), Dag Fredriksson (V) och Jerzy Kucier (SD).

Yttrande

Sammanfattning

Länsstyrelsen har på uppdrag av regeringen tagit fram ett förslag till regional handlingsplan för grön infrastruktur. Handlingsplanen beskriver länets natur och hur grön infrastruktur kan stärkas genom ett antal föreslagna åtgärder. Många av åtgärderna som föreslås ligger i linje med regionala och nationella miljömål. Hur handlingsplanen kan användas för att förstärka fysisk planering i kommunen är svårtolkat i dagsläget och en tydligare prioritering bland åtgärderna är önskvärd.

Bakgrund

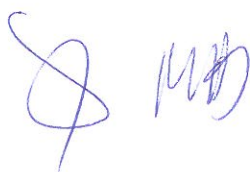
Länsstyrelsen har på uppdrag av regeringen tagit fram ett förslag till regional handlingsplan för grön infrastruktur. Grön infrastruktur är nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande.

Handlingsplanen ska fungera som ett kunskaps- och planeringsunderlag för naturvårdsarbete, planering av mark och vatten, fysisk planering, prövning samt för klimatanpassningsåtgärder.

Nio olika prioriterade insatsområden har valts med utgångspunkt från framtagna analyser och ett regionalt behov.

Dessa är:

- Västerhavets värdefulla marina ekosystem
- Sjöar och vattendrag
- Våtmarker
- Odlingslandskapet
- Skogen
- Skyddsvärda lövträd i landskapet
- Valleområdet
- Fysisk planering som verktyg
- Information, förankring och utveckling

Till dessa insatsområden hör ett antal åtgärder som är uppdelade på kategorierna kunskap, bevarande- och skötsel, förstärkning och planering. Åtgärderna har i de flesta fall en huvudaktör samt eventuella medaktörer utpekade. Kommuner är huvud- och medaktör i många av åtgärderna. Det är oklart på vilket vis och med vilka kriterier man valt ut dessa insatsområden. En mängd olika insatser i Skövde kommun, däribland inrättande av formella skydd, utpekas i slutet av dokumentet inom ramen för dessa insatsområden. Länsstyrelsen säger sig genom remissen ha inlett kommunikation om alla dessa åtgärder och aktiviteter.

Skövde kommun anser sig inte bunden till och medger ingen av alla dessa åtgärder genom svar på denna remiss. Generellt förutsätter vi dock att det arbete vi ev. föreläggs av Länsstyrelsen med anledning av denna plan finansieras av staten i enlighet med finansieringsprincipen och vi förutsätter att åtgärder som inbegriper Skövde kommun behandlas enskilt och i särskild ordning vari vi först där och då avger vår syn på dessa åtgärder.

Vi behandlar därför inte dessa förslag till åtgärder i klump här där tillräckligt underlag för beslut och erforderlig tid för våra beslutsprocesser saknas.

Valleområdet är ett utpekad modellområde eftersom länsstyrelsen gjort flera undersökningar och testat hur man kan inventera och räkna på grön infrastruktur i landskapet inom området.

I Valleområdet finns mycket ädellövskog, denna skogs sociala och biologiska värden gynnas av bondens täta skötsel som ger ljusinstrålning. Här finns även mosaikartat jordbrukslandskap vars biologiska sociala och ekonomiska värden uppstår i växelverkan mellan självverksam landsbygdskultur och landskap. Inget av detta och därmed inte heller detta landskaps alla hävdgynnade arter tjänar på formella skydd, central planering eller reglering. Vilket bör beröras under rubriken hot och påverkansfaktorer.

Det görs ett viktigt konstaterande att Valle alltjämt har tillgång till betesdjur, men slutsatsen dras inte hur det kommer sig, ej heller görs en prognos av hur det kommer vara med detta framöver. Det är geologiska förutsättningar som gör området lämpat för betesdrift och betesdriften uppstår i sin tur genom bönders fria rådighet över marken. Betesdjuren i sin tur skapar de önskade hagmarker och bryn med belysta lövträd som har höga ekologiska värden.

Det är således ytterst fria självägande bönder, inte byråkratisk reglering eller beräkningar, som skapar och utvecklar detta landskaps värden idag och att skilja dem eller del av deras rådighet från landskapet genom ett formellt skydd krossar den symbios varur dessa värden springer. Formella skydd som skiljer bönder från sin mark, eller begränsar bönders rådighet och därmed möjlighet till hävd, är ett hot mot hävdgynnade arter. Därför bör inte hävdgynnade biotoper sådana som ädellövskog och betesmarker bli föremål för formella skydd som inskränker

rådighet. Byråkratiseringen och inskränkningarna av brukares rådighet i det småbrutna mosaikartade och ekologiskt rika landskapet driver på jordbrukets storleksrationalisering och tränger undan landsbygdkulturen till ekologiskt mer trivial slättmark. För att kulturens symbios med landskapet skall fungera och frodas krävs att beslutsmandatet hos brukarna i vad avser markens användning upprätthålls. Vi vill därför varna för regleringars negativa effekt även när den sker med än så goda föresatser.

Detta landskaps naturliga tillstånd är att vara i förändring. En mosaik som inte endast är varierande och rik i sin variation över ytan. Ett och samma område varierar dessutom över tid och skall så göra. Det som nyss var lövskog var en gång betesmark och dessförinnan åker och nu ett torkår är det ett skogsbete, så att djuren inte tvingas till förtida slakt. Dess framtida markanvändning lämpar sig därför särskilt dåligt att låsas vid ett fixt tillstånd eller att planmässigt föras till och sedan vidmakthållas vid ett fixt historiskt tillstånd. Att tvinga ett så dynamiskt och föränderligt system som detta kulturlandskap till ett statiskt läge, eller planmässigt reglera det, är förödande för hävdgynnade arter.

I Valleområdet har Skövde kommun yttertätorter som växer genom stadsspridning, VA-infrastrukturutbyggnad och ett utpekade LIS-område. Vi har framtida behov av att bygga hus på landsbygden, cykelvägar och investeringar i reningsverk, bland annat. Det är angeläget att detta jämte kulturlandskapets sociala, ekonomiska och biologiska värden alla vägs samman vid fysisk planering och att inte någon sådan del fastslås isolerat.

I det som rapporten avser med Valleområdet finns även ca halva sträckan av väg 49 mellan Skara och Skövde, ett riksintresse för transporter. Det är synnerligen angeläget att restider längs denna väg kortas och att den erhåller tillräcklig kapacitet. Detta för arbetsmarknadsområdets funktion, eftersom inga alternativa parallella transportvägar är tillgängliga genom den kanalisering terräng som klyftan mellan Nord- och Syd - Billingen utgör. Det vore angeläget att lätta på formella skydd helt in på denna väg och mycket hämmande att införa fler. Riksintresset har central betydelse för arbetsmarknadsområdet.

Hela Skövdes centrala tätort är lagd under ett raster för det särskilda insatsområdet med skyddsvärda lövträd. Här är ett exempel på föreslagna åtgärder under rubriken *Skyddsvärda lövträd i landskapet*, där kommuner pekats ut som huvud- eller medaktör.

Kunskapsåtgärder: Ta fram kommunala trädplaner som tillsammans med analysresultat i denna plan bildar underlag för planering av nätverk av träd i översiktsplaner och detaljplaner.

Bevarande- och skötselåtgärder: Bilda nya områdesskydd som stärker värdestrakter och värdekärnor.

Förstärkningsåtgärder: Plantera uppdrivna ekplantor i naturreservat med ekvärden.

Skövde kommun anser att det är viktigt med grönområden och naturvärden och välkomnar en regional handlingsplan, men ser det som bekymmersamt att ytterligare heltäckande planeringsraster läggs över vår växande centralort, där vi inte enkom tänkt oss att ta en mängd hänsyn till överlappande, ofta schablonartade, och ibland motstridiga statliga kartlager, utan även önskar växa kraftigt genom bostadsbyggnation. Vi upplever inte att planen för grön infrastruktur hjälper oss i vår fysiska planering, snarare att det är ett led i ökningen av friktioner som fördyrar och försvårar centralortens tillväxt.

Vi anser att beräkningen av de ekologiska värden som planen söker bevara i utpekandet av värdestrakter rimmar illa med vår egen prioritering av hållbarhetsbegreppet över ytan. I Länsstyrelsens beräkning klassas ekologiska värdenas närhet till tätort högt. I vår värdering prioriterar vi istället hållbarhetsbegreppets övriga två dimensioner, de ekonomiska och sociala värdenas närhet till tätort, högt.

Sett till arbetsmarknadsregionen som helhet och för att nå en god balans på regional nivå av de tre hållbarhetsdimensionerna så är det förnuftigt att nära arbetsmarknadsregionens centralort och andra tätortsnära områden fästa särskild vikt vid dessas lämplighet som ekonomiskt intressanta för expansion av tätort, samt som socialt intressanta som tätortsnära rekreationsområde och gröna inslag i själva tätorten. Ekologiska värden bör hellre klassas högre i de områden som ej är tätortsnära skog, vilket är en avsevärt större yta. Länsstyrelsen gör precis tvärtom i sin plan och värderar upp ekologiska värden nära stadskärnan och vill fokusera arbetet med detta så nära staden som möjligt. Det är en ur ett helhetsperspektiv märklig värdering planeringsmässigt, att jämföra med att förlägga motionsspår med dess sociala värden och stadsdelar med dess ekonomiska värden så långt från staden som möjligt.

I den mån dessa förhöjda ekologiska hänsyn tas har denna uppvärdering av miljöaspekter i tätorters nära omland undanträngningseffekter på det nära omlandets ekonomiska och sociala värden och hämmar därmed centralortens tillväxt och attraktionskraft. Den utgör därför en planeringsmässig feloptimering. Skövdes centralort är redan omgärdad av en stor mängd hänsyn, som gör att expansionsriktning i stort är begränsad till nordost. Denna feloptimering begränsar dels centralortens expansion genom stadsspridning, och framtvingar då ökad förtätning. Det senare inkräktar på gröna ytor inne i staden och är olyckligt. Dels fördyrar och begränsar det tillväxten av nya bostäder överhuvudtaget och hämmar som sådant i synnerhet unga människors möjlighet att få bostad, samt reducerar inflyttningen.

Vi ser med stor oro på att våra expanderande tätorters omland, genom Länsstyrelsens beräkningsgrund, pekas ut som mer prioriterade än länet i övrigt för att tas i anspråk för annat än tätortens ekonomiska och sociala behov, vilket rimligen borde prioriterats här. Vi anser därför att proportionalitetsprincipen ej kommit till uttryck i Länsstyrelsens plan och att den ej korrekt balanserar de tre hållbarhetsdimensionerna över ytan.

Åtgärderna i planen ligger delvis i linje med regionala och nationella miljömål och viktiga områden pekas ut. Åtgärderna som föreslås är många och i överlag bra men ansvarsfördelningen är till viss del oklar och likaså finansiering. Kommunen menar också att större tydlighet hur man i planprocessen kan ha användning av den regionala handlingsplanen för att gynna gröna värden är önskvärd.

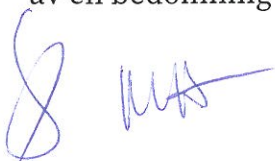
Begreppet grön infrastruktur leder måhända tanken fel. Kulturlandskapet är en samverkan mellan kulturen och landskapet det vill säga en symbios eller växelverkan mellan två levande föränderliga och mycket komplexa system, (landsbygdkulturen och landskapet) varav ingendera uppstått genom ingenjörskonst eller har den tekniska karaktär man normalt associerar med infrastruktur. Symbiosen och de strukturer de ger upphov till är mer att likna vid komplexa organismers samspel. Kulturlandskap lever, det gör inte infrastruktur.

Ur denna underliga terminologi kommer möjligen ett fokus av att skydda, rädda och bevara konsekvenser och en tanke om att planmässigt rekonstruera historiska tillstånd. När det som behöver skydd snarare är kulturens möjlighet till växelverkan med landskapet, det vill säga dessa värdens orsak.

Det som behöver skydd är således landsbygdkulturens möjlighet att fortsatt interagera med landskapet. Grunden till symbiosen dem emellan och grunden till det sammansatta uttrycket kulturlandskap och dess sociala, ekonomiska och ekologiska värden är samspelet som kommer av landsbygdsbefolkningens rådighet över markens användning.

Formella skydd angriper ofta denna rådighet, de kapar denna symbios, genom att de skiljer bonden från sitt landskap. De är således skadliga och improduktiva för de hävdgynnade arter som frodas av det arbete som utförs av betande mular och bönders hand.

Dokumentet är mycket omfattande och som sådant en faktasammanställning av nuläge, men det saknar i mycket en analys över dimensionen tid och slutsatser om rådande trender. Genom denna brist undgår man också konstaterandet att landskapets naturliga tillstånd är föränderligheten, inte det statistiska nuläget. Man misslyckas också att framskriva och prognostisera rådande trender. Avsaknad av sådan framskrivning är rapportens största brist, man fäster viss vikt vid vad man som offentlig aktör ämnar företa, men denna värdering av åtgärder bör föregripas av en bedömning av vad alla andra aktörer och samhällets utveckling ger för

prognostiserad utveckling. Först när denna bild finns kan man rätt värdera lämpliga egna åtgärder.

Ett sådant konstaterande som saknas är utvecklingen över tid av hävdgynnade arter jämfört med utvecklingen över tid av arter som gynnas av ohävd samt orsakssambanden bakom utvecklingen. Vid formellt skydd i form av naturreservat har man funnit att virkesvolymen fördubblas, att skogen sluts, den blir tät och mörk ofta mer svårframkomlig. Detta gynnar vissa arter, men inte dem som främst är hotade och det gynnar inte rörligt friluftsliv. Även den skog som brukas av självägande bönder har genom den styrning som kommer av viltets betestryck samma utveckling mot mer av gran och mörkare skog. De höga viltstammarna är i vad avser hjort och älg i sin tur en följd av reglerad jakt och regleringens inskränkning av enskilda jakträttsinnehavares fria rådighet.

Planen beskriver inte denna utveckling och dess orsaker och identifierar därför heller inte rätt åtgärder.

Länsstyrelsen har ställt ett antal frågor som besvaras nedan och som de vill att man fyller i en särskild medskickat webbformulär.

Övergripande frågor

1. Synpunkter på handlingsplanens innehåll och uppbyggnad

Övergripande synpunkter

Handlingsplanen är ett stort omfattande och svårtillgängligt dokument och kräver mycket tid och kraft att sätta sig in i. Dokumentet har för närvarande låg användarvänlighet. Det speglar ändå endast en bråkdel av kulturlandskapets komplexitet och givet hastigheten i landskapets föränderlighet, som man i stort undgått att beskriva, riskerar dokumentet vara föråldrat redan innan det är färdigt.

Handlingsplanens syfte enligt uppdraget är bland annat att den ska användas som underlag i den fysiska planeringen. Vi konstaterar att den blir ett underlag bland alla andra kunskapsunderlag, där tolkningar och avvägningar ska göras på kommunal nivå tillsammans med övriga kunskapsunderlag som kommunen har tillgång till. De regionala avvägningarna och prioriteringarna saknas som vägledning till kommunerna i arbetet med fysisk planering.

Dokumentet får betraktas som ett regionalt kunskapsunderlag. Mycket av analysarbete, avvägningar och prioriteringar överlämnas till kommunen. De många kartorna med inventeringar som kunskapsunderlag är bra. Bra att de är samlade och redovisar hela länet.

Viktigt dock att få tillgång till dem i digitala kartlager (GIS). Dessa kartlager bör även göras tillgängliga för allmänhet. Flera kartor saknas där ännu så länge.

Tidsperspektivet för genomförande av handlingsplanen till 2019-2020 är snävt. Hinner man genomföra alla föreslagna åtgärder?

Verktyg alternativt metod för värdering av intressen för bostäder/naturvärden/infrastruktur vore värdefullt för kommunernas fysiska planering.

Vi har även samlat oss i ett yttrande via Skaraborgs kommunalförbund (Skara, Skövde)

Den form av formellt skydd som är minst skadligt för bönders rådighet, frivilligt ingångna Naturvårdsavtal, är också den metod som utvecklas minst i planen. Text saknas helt om detta verktyg, medan man utvecklar de former som inkräktar i brukarens rådighet. Här borde man göra omvänd prioritering. Samverka med landsbygdskulturen och bevara dess rådighet.

Det talas också om att myndighet ska optimera frivillig avsättning, varmed viss begreppsförvirring uppstår. Det är den enskilde som gör den optimeringen annars är avsättningen definitionsmässigt inte längre frivillig, idag sker detta inte så sällan med hjälp av de fackmän som upprättar skogsbruksplaner. Länsstyrelsens samråd och dialog med enskilda och dessa skogliga fackmän kan säkert utvecklas. Men beslutet om avsättningar är helt den enskilde brukarens.

2. Frågor kring regionalt underlag

A) *Vad behöver ni som aktörer för ytterligare regionalt underlag för att bidra till arbetet med grön infrastruktur?*

Större tydlighet behövs hur man kan ha nytta av handlingsplanen i den fysiska planeringen. Avsnittet som beskriver fysisk planering berättar om PBL och MB något vi redan idag tar hänsyn till i kommunerna.

Mycket av det som står i Kapitel 13 *Grön infrastruktur i fysisk planering* är känt hos planerarna ute i kommunerna. Kapitlet beskriver egentligen bara hur man arbetar med planering. Men man kan få ett och annat litet korn med sig. Kapitel 14 *Viktiga verktyg* känns ofärdigt.

Avsnittet om miljöbedömningar består i mycket av textstycken som är tagna direkt från naturvårdverkets webb och deras vägledning om miljöbedömningar. Bättre och tydligare att läsa direkt på deras webbsida. Det är skillnad mellan strategisk miljöbedömning och specifik miljöbedömning. Källhänvisningen hänvisar oftast till naturvårdverkets vägledning för specifik miljöbedömning. Dock är det strategisk miljöbedömning som gäller för plan- och bygglagens planer.

Gällande Kapitel 15 *Insatsområde Fysisk planering* som verktyg så anser vi att för att vara ett prioriterat insatsområde är kapitlet tunt. Det är oklart hur det kan användas och vara till hjälp i den kommunala fysiska planeringen. Finns i dagsläget bättre allmän information på Boverket respektive Naturvårdsverkets webbsidor. Handlingsplanen för grön infrastruktur pekar inte heller ut, eller prioriterar några viktiga stråk, kopplingar, kompletteringsområden (för tex stödhabitat, spridningslänkar) etc. Detta hade varit ett bra planeringsunderlag för kommunerna.

Formuleringen av det övergripande målet för insatsområdet Fysisk planering som verktyg är bra (står på sid 16 i avsnittet) men vi anser att handlingsplanen ännu inte uppfyller det målet. Det står bland annat: "Handlingsplanen för grön infrastruktur är väl känd och används som ett planeringsunderlag i översiktlig fysisk planering, i kommande regional planering samt i planeringen av infrastruktur. På så sätt är handlingsplanen med och anger inriktning för planering och tillståndsprocesser i kommande skeden."

Vi saknar också koppling till regionalt klimatanpassningsprogram och mellan olika värdetrakter i regionen.

B.) Vilket material har ni som skulle kunna komplettera handlingsplanen på den regionala nivån?

Skövde kommun gör regelbundet naturinventeringar och kartläggningar. Dessa delar vi gärna med oss av till länsstyrelsen och övriga kommuner. Kommunen har också tidigare lämnat över inventeringar/kartläggningar när länsstyrelsen frågat efter detta.

3. Stöd samverkan och goda exempel är viktiga förutsättningar för genomförande av åtgärderna. Lämna ytterligare synpunkter på hur vi tillsammans kan underlätta genomförandet.

Bra att länsstyrelsen samordnar och försöker medverka till att kommuner jobbar på liknande sätt så att administrativa gränser inte kommer i vägen för naturvårdande insatser. Skövde kommun ser gärna ett närmare samarbete med länsstyrelsen i ett tidigt skede i den fysiska planeringen så att hinder kan undanröjas och förebyggas initialt istället för i ett sent skede. Personliga kontakter på länsstyrelsen ses som enormt värdefulla.

4.) Bedömer ni att handlingsplanen kommer att vara till nytta i ert arbete?

Ja, ett så omfattande sammanställt kunskapsunderlag har inte funnits tidigare så det har ett värde i sig. Om handlingsplanen ger stöd och vägledning vid svåra frågor gällande stadsplanering och exploatering är det bra. Men det är osäkert i dag hur handlingsplanen kommer att kunna vägleda kommunerna i frågorna. Det

är också starkt kopplat till länsstyrelsernas framtida arbetssätt med handlingsplanen. Kommunerna har redan idag många olika program och lagstiftning att ta hänsyn till i den fysiska planeringen.

Urval av insatsområden

1. Synpunkter på urval av insatsområden.

Strandskydd är ett fenomen som får begränsad och mycket kortfattad uppmärksamhet i dokumentet. Det är egendomligt. Utan vatten inget liv. Länsstyrelsens och lagstiftarens användning av strandskydd är i behov av förbättring. Det gick an så länge strandskyddet garanterade rörligt friluftslivs åtkomst till egentliga stränder, men tillämpningen nu har blivit en hämsko för samhällsutvecklingen då alltför omfattande områden runt för friluftslivet ointressanta små vattendrag och dammar schablonartat och utan inventering undantas som strandskyddat av miljöskäl. Härvid är Länsstyrelsens roll tillämpning av regelverk och det är i denna tillämpning det finns utrymme för förbättring. Strandskydd av miljöskäl görs alltför schablonartat och det görs utan blick för vad denna tillämpning sammantaget medför på en helhetsnivå. Användandet av detta verktyg bör tillämpas mer informerat efter lagens syfte och mindre schablonartat efter dess bokstav.

Skövde kommun får med anledning av strandskyddets osakliga tillämpning bygga tre nya stadsdelar när det annars räckt med två om strandskyddet haft en rimlig tillämpning. Zoomar man ut så pass inser man att strandskyddet på inget vis hjälper miljön, utan tvärtom leder till mer av nya stadsdelar, längre vägar, längre överföringsledningar, fler trafikplatser och en avsevärt större stadsspridning / lägre boendedensitet och längre transporter än annars. I strandskyddet finns därför ett insatsområde där Länsstyrelsen själva kan bli mycket bättre och det bör därför vara prioriterat.

Skövdes ansvarsbiotoper finns med i de utpekade insatsområdena. Skövde kommun bedömer att insatsområdet "*Information, förankring och utveckling*" är helt avgörande för om handlingsplanen kommer att bli ett lyckat verktyg för planering av grön infrastruktur. Att Valleområdet lyfts som ett modellområde är positivt och kommunen vill gärna medverka i arbetet och anser att en styrgrupp för projektet vore bra. Sveriges lantbruksuniversitet i Skara behöver vara en part när det gäller Valle då de har haft ett antal projekt i gång i området.

Förankring och dialog bör utvecklas hos Länsstyrelsen även visavi kommuner. När Länsstyrelsen önskat svar från politisk nivå det senaste decenniet ifrån Skövde kommun har i så gott som varje fall för lite tid medgivits att inkomma med svar för att den politiska beredningsprocessen skall hinnas med. Så är även fallet med denna remiss. Här vill vi se en markant förändring och ökad insikt om och respekt för de ledtider som finns i kommunala beslutsprocesser.

Åtgärder inom insatsområden

1. Synpunkter på urval av åtgärder, ansvariga aktörer, intresse att arbeta med åtgärderna med mera.

Övergripande:

- Bra att inventeringar görs inom områden där kunskapshöjning behövs.
- Tydligare ansvarsfördelning av åtgärderna krävs

Skog och vilt, samt betesmark och betesdrift.

De siffror som används för skogsskador orsakade av viltbetning är inaktuella, Skogsstyrelsen har släppt en ny rapport med aktuell Älgbetesinventering för länet.

Dokumentet nämner, men lägger inte nog vikt vid, viltstammarnas påverkan på trädslagsval, ståndortsanpassning och Rönn, Asp, Sälg, Ek med flera lövträds förmåga att ens bilda träd.

Tallskogen och lövskogen har det gemensamt att de har stora sociala och ekologiska värden samt att de är mycket begärliga för vilt. I sin felaktiga tyngd på att statistiskt bevara befintliga träd missar planen det långt mer väsentliga att skapa förutsättningar för nya träd och en kontinuitet. Planen är därför reaktiv, inte proaktiv, och kommer som sådan ej att lyckas möta målet att öka mångfalden.

Vi vill göra Länsstyrelsen uppmärksam på att liksom kulturlandskapets naturliga tillstånd är förändring, så är även enskilda träd och skogar föremål för ständig förändring. Av central betydelse för att i ett landskap över tid ha en viss mängd grova träd, är därför att det finns både ekonomi, fysiska förutsättningar och skogsbönder som etablerar en stor mängd unga träd.

Sverige är en marknadsekonomi och för att få mer av de lövträd och tallskogar som bär mycket av skogens naturvärden så behöver deras odling vara lönsam och det är den inte när de flesta plantorna av dessa trädslag blir foder åt vilt och när viltstammen är så reglerad att markägaren ej har rådighet att själv sänka den. Skogsstyrelsens Älgbetesinventering beskriver situationen väl, men Länsstyrelsens plan för grön infrastruktur har en två år inaktuell och alltför mjuk beskrivning av detta läge.

Man har i planen ej lyckats med att beskriva skogens utveckling över tid, som drivs av dessa faktorer. I korthet mer och tätare skog företrädesvis gran, men lägre andel Löv och Tall.

I synnerhet gäller detta RASE, Rönn Asp Sälj och Ek. På väldigt få platser finns idag förutsättningar för dessa att ens bilda träd, de blir istället som mest betade buskar. Men även Länsstyrelsens beskrivning av ståndortsanpassning för Tall och dess skadebild behöver uppdateras. Skador av viltbete på Tall är mycket omfattande och därför nyodlas gran på dessa biotoper vilket ger dramatiskt lägre sociala och ekologiska värden på landskapsnivå.

När planen så aktualiserats och kompletterats behöver Länsstyrelsen därefter dra slutsatser av detta läge och det att det över tid eskalerat genom att skadorna på Tall och Löv ackumulerats en längre tid och en slutsats kan vara att bättre involvera sin egen viltförvaltningsdelegation i arbetet. En annan att viltförvaltning i nästa led bygger på delaktighet av jägare och att deras förståelse och medvetenhet om läget kan förenklas av en folkbildningsinsats, för här finns idag motstridiga intressen. Planen innehåller mycket geodata av en sort som saknas i dagens underlag för viltförvaltning och här har Länsstyrelsen därför redan verktyg som ger dem möjlighet att utveckla arbetet och skapa bättre beslutsstöd för viltförvaltning.

Det räcker inte att reaktivt plantera några ekplantor i några få ekreservat för att där gynna successionen, när på landskapsnivå det saknas förutsättningar för bönder att proaktivt anlägga nya ekskogar. Det är anläggandet av nya unga ekskogar vilket en gång var upphovet till dylika reservats värden i en annan tid då de ej automatiskt blev foder. Man måste därför proaktivt gynna dessa världens orsaker för att nå hållbarhet över tid. Kontinuitet genom att proaktivt skapa förutsättningar för anläggandet av nya tall och lövskogar.

Kulturlandskapets naturliga tillstånd är förändring, därav bör fokus vara på förutsättningar för det ständiga nyskapandet, inte fokus på vidmakthållandet eller återskapandet av en statisk ögonblicksbild, för den som på riktigt och verkningsfullt önskar bevara ett kulturlandskaps värden över tid.

Viltförvaltning för ökad mångfald bör vara ett eget insatsområde till följd av dess massiva påverkan på biologiska och sociala värden i dagens ungskog och därmed framtidens vuxna skogar och i synnerhet förutsättningarna för nya tallar och nya lövträd följas upp på landskapsnivå över tid och mot fastställda mål.

Antalet kor har minskat från cirka 3 miljoner på 1930-talet till dagens 1,5 miljoner djur, som skapar ett på landskapsnivå mycket lågt betestryck i gräs/örtskiktet. Samtidigt har älgstammen fördubblats många gånger om och är nu världens tätaste. Enbart under 2000-talet minskade antalet nötkreatur i Sverige med 12 procent och under samma tid har stammarna av dov- och kronhjort ökat i Västra Götaland för att idag tillsammans med den fortsatt höga älgstammen skapa ett extremt viltbetestryck i skogarnas buskskikt.

Detta är mycket dramatiska förändringar på kort tid som ger helt annorlunda förutsättningar för biomassans sammansättning i vårt framtida landskap. Statlig

reglering genom Länsstyrelsen påverkar i hög grad förutsättningar för såväl betesdrift som viltförvaltning och dessa stammars storlek. Trendernas utveckling äger man således att själv påverka, men avstår från att ens analysera och visualisera / prognostisera dem. För närvarande går båda dessa trender åt fel håll för att balanserat utveckla sociala, ekonomiska och ekologiska värden.

Förbättrade förutsättningar för betesbaserat jordbruk bör vara ett särskilt insatsområde för Länsstyrelsen. Här har man, liksom med viltförvaltning, både stor potential till och rådighet över att förbättra situationen genom åtgärder i den egna organisationen, liksom stor effekt och påverkan på ekologiska värden över tid. Dessa tre kriterier är en kombination som talar för val av just dessa insatsområden i Länsstyrelsens plan.

Odlingslandskapet

Bekämpning av invasiva arter är ett växande problem och riktade insatser krävs med tydligare ansvarsfördelning. Klassificering av jordbruksmark ur ett regionalt perspektiv är önskvärt.

Fysisk planering som verktyg

- Åtgärder som kompletterar handlingsplanen och som gör den enkel att använda vid kommunal planering. Modellområden för ekosystemtjänster inom fysisk planering, hade stärkt den kommunala planeringen. Den viktigaste föreslagna åtgärden anser vi är åtgärd nr 5: Fortsatt arbete med planeringsunderlag Jordbruksmark. Här behöver vi få bättre kunskapsunderlag för att kunna göra bedömningar och avvägningar enligt miljöbalkens bestämmelser.
- Därefter åtgärd nr 3: Omvandla nytt kunskapsunderlag till planeringsunderlag. Även befintligt kunskapsunderlag behöver omvandlas till planeringsunderlag.
- Ta fram checklistor är bra, men vilken typ av checklista menar man här? (Åtgärd nr 2.) Får inte bli för många olika checklistor att gå igenom. Finns ju idag bland annat en checklista för klimatanpassning i fysisk planering.

Handlingar

TU Remiss Grön infrastruktur Dnr. 500-32159-2015

Grön infrastruktur – regional handlingsplan för Västra Götalands län

Tjänsteskrivelse Yttrande

Alliansens förslag till yttrande

[https://www.lansstyrelsen.se/download/18.276e13411636c95dd9375b7/152](https://www.lansstyrelsen.se/download/18.276e13411636c95dd9375b7/1526989610814/gi-hp-remiss)

6989610814/gi-hp-remiss

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Länsstyrelsen Västra Götaland

